

ข้อดีและข้อเสียของการจำกัดการนำเข้า

เมื่อไม่นานมานี้ รัฐบาลวางแผนที่จะจำกัดการนำเข้าโดยมีเป้าหมายในการรักษาเสถียรภาพภายนอก รวมทั้งอัตราแลกเปลี่ยน และลดการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด

ในช่วงไม่กี่เดือนที่ผ่านมา ความวิตกกังวลภายนอกที่เกิดขึ้นจากอัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นในสหรัฐอเมริกาและวิกฤตการณ์ทางการเงินล่าสุดในตุรกีได้สร้างแรงกดดันต่อเงินรูเปย์มากขึ้น เงินรูเปย์อ่อนค่าลงแตะระดับ ๑๔,๖๐๐ รูเปย์ต่อดอลลาร์สหรัฐ ในวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๐๑๘ ซึ่งเป็นระดับต่ำสุดนับตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นมา

ในขณะเดียวกัน ความกดดันภายในประเทศก็สูงขึ้นด้วย ข้อมูลล่าสุดที่แสดงให้เห็นว่าการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดในไตรมาสที่สองขยายตัวกว้างขึ้นสู่ระดับร้อยละ ๓.๐๔ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product - GDP) เป็นการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดที่ใหญ่ที่สุดนับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘

สาเหตุที่มีการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดมากขึ้นในไตรมาสที่สองของปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งมีอัตราการเติบโตของการนำเข้าสูงกว่าการส่งออกในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๑ ที่ผ่านมา การส่งออกขยายตัวร้อยละ ๑๙.๓ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ซึ่งต่ำกว่าการขยายตัวของการนำเข้าที่ขยายตัวร้อยละ ๓๑.๖ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

ด้วยเหตุผลเหล่านี้ รัฐบาลกำลังพยายามลดการขาดดุลโดยผ่านนโยบายจำกัดการนำเข้าสำหรับสินค้านำเข้าจำนวน ๕๐๐ รายการ นโยบายเกี่ยวกับการจำกัดการนำเข้าในครั้งนี้คาดว่าจะกำหนดไม่เพียงเฉพาะกับสินค้าอุปโภคบริโภคเท่านั้น แต่รวมถึงวัตถุดิบ (Raw Materials) และสินค้าทุน (Capital Goods)

การจำกัดการนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภคจำนวนมากอาจไม่ส่งผลกระทบต่อขาดดุลการค้าเนื่องจากเมื่อเทียบกับส่วนแบ่งจากการนำเข้ารวมทั้งหมดอยู่ที่เพียงร้อยละ ๙.๒๓ ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๑ ตามข้อมูลที่มีอยู่ ในขณะที่วัตถุดิบและสินค้าทุนมีส่วนในการนำเข้าสูงที่สุดซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๗๕ และ ๑๕.๘ ตามลำดับของการนำเข้ารวมทั้งหมด

เราคิดว่านโยบายการจำกัดการนำเข้าควรจะดำเนินการอย่างระมัดระวัง เพราะอาจก่อให้เกิดปัญหาขึ้นได้หลายประการในระบบเศรษฐกิจ

ประการแรก ข้อจำกัดการนำเข้าวัตถุดิบและสินค้าทุนอาจส่งผลกระทบในทางลบต่ออุตสาหกรรมการผลิต เหตุผลหลักก็คืออุตสาหกรรมผลิตจำนวนมากมีปริมาณนำเข้าจากต่างประเทศสูง ข้อมูลจากหน่วยงานสถิติกลาง (Central Statistics Agent - BPS) แสดงให้เห็นว่า โดยเฉลี่ยแล้วอุตสาหกรรมผลิตขนาดใหญ่และขนาดกลางนำเข้าวัตถุดิบประมาณร้อยละ ๓๐.๒ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘

ข้อจำกัดการนำเข้าวัตถุดิบอาจลดการเติบโตของภาคการผลิต การเติบโตทางเศรษฐกิจจะได้รับผลกระทบเมื่อภาคการผลิตลดลง เนื่องจากภาคการผลิตเป็นผู้สนับสนุนรายใหญ่ที่สุดของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ที่ร้อยละ ๒๑.๒

อุตสาหกรรมหลายประเภทที่มีการใช้วัตถุดิบนำเข้าสูง ได้แก่ การซ่อมแซมและติดตั้งเครื่องจักรและอุปกรณ์ อุปกรณ์การขนส่งอื่น ๆ คอมพิวเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์และผลิตภัณฑ์ที่ใช้กับสายตา ยา เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ชีวภาพทางการแพทย์ อุปกรณ์ไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์ยกเว้นเครื่องจักรและอุปกรณ์อุตสาหกรรม และโลหะขั้นพื้นฐาน

ประการที่สอง การจำกัดการนำเข้าอาจทำให้อัตราเงินเฟ้อสูงขึ้นอันเป็นผลเนื่องมาจากการขาดแคลนอุปทานสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การนำเข้าเพิ่มขึ้นคือการขาดแคลนอุปทานจากผู้ผลิตภายในประเทศ หากการนำเข้าถูกจำกัดโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผลิตภัณฑ์ที่ใช้บริโภคกันอย่างแพร่หลาย เช่น ข้าว เนื้อสัตว์ และถั่วเหลือง อาจทำให้อัตราเงินเฟ้อสูงขึ้น ในขณะที่ข้อจำกัดการนำเข้าวัตถุดิบและสินค้าทุนอาจทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่มีการนำเข้าสูง ดังนั้นเราอาจสร้างอัตราเงินเฟ้อที่เกิดจากต้นทุนการผลิตสินค้าที่เพิ่มสูงขึ้น (Cost-Push Inflation)

ในความคิดเห็นของเรา ข้อจำกัดการนำเข้าไม่ก่อให้เกิดผลผลิตต่อเศรษฐกิจหากมีการนำเข้าโดยใช้อัตราภาษีศุลกากรเพิ่มเติมหรือโควตา นอกจากนี้การจำกัดการนำเข้าอาจขัดต่อกฎขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization - WTO) และเชิญชวนให้คู่ค้าของเราตอบโต้โดยการจำกัดการส่งออกของอินโดนีเซียไปยังประเทศเหล่านั้น

ดังนั้นเราจึงคิดว่าข้อจำกัดการนำเข้าไม่จำเป็น แต่เราอาจต้องการกลยุทธ์อื่น ๆ เพื่อลดการนำเข้าอย่างชาญฉลาดและในรูปแบบที่ปกติ

ในกลยุทธ์แรก อินโดนีเซียสามารถเพิ่มมาตรการคุ้มกันเพื่อป้องกันการท่วมตลาดสินค้าจากประเทศอื่น ความเป็นไปได้ที่การท่วมตลาดจะมีเพิ่มขึ้นเนื่องจากสงครามการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกากับจีนกำลังทวีความรุนแรงมากขึ้นสร้างความเป็นไปได้สูงว่าสินค้าที่เรียกเก็บภาษีนำเข้าสูงขึ้นในแต่ละประเทศจะพยายามหาตลาดใหม่ในประเทศอื่นด้วยราคาที่ต่ำกว่า เราเห็นว่าการส่งออกของจีน เช่น อิเล็กทรอนิกส์ เหล็ก และเครื่องจักร ถูกเรียกเก็บภาษีนำเข้าที่สูงขึ้นในสหรัฐอเมริกา ในขณะที่การส่งออกของสหรัฐอเมริกาก็ถูกเรียกเก็บภาษีนำเข้าที่สูงขึ้นในจีนเช่นกัน เช่น ถั่วเหลืองอาจขายได้ในราคาที่ต่ำกว่า

กลยุทธ์ที่สองคืออินโดนีเซียสามารถใช้อุปสรรคทางเทคนิคในการป้องกันการนำเข้าได้โดยไม่ละเมิดกฎขององค์การการค้าโลก (WTO) ตัวอย่างที่ดีคือ ข้อกำหนดด้านการรับรองฮาลาลสำหรับสินค้าอุปโภคบริโภคทั้งหมดที่นำเข้ามายังอินโดนีเซีย โดยพิจารณาจากเหตุผลที่ชัดเจนว่าอินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีประชากรส่วนใหญ่เป็นมุสลิม

สำหรับกลยุทธ์ที่สาม เราคิดว่าการลดการนำเข้าสามารถดำเนินการได้ตามธรรมชาติโดยการปรับโครงสร้างใหม่ทั้งด้านการผลิตและการบริโภค ตัวอย่างของการปรับโครงสร้างใหม่ในโครงการไบโอดีเซลเนื่องจากเป็นที่ชัดเจนว่าอินโดนีเซียมีปริมาณน้ำมันปาล์มดิบ (Crude Palm Oil - CPO) จำนวนมากสำหรับการผลิตไบโอดีเซล อินโดนีเซียอาจ

บังคับใช้น้ำมันไบโอดีเซลผสม ๒๐ เปอร์เซนต์ (B20) เพื่อลดการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลซึ่งนำเข้ามาใช้เป็นน้ำมันดีเซลหรือน้ำมันดิบ

การคำนวณของเราแสดงให้เห็นว่า โครงการไบโอดีเซล B20 สามารถลดการนำเข้าเชื้อเพลิงดีเซลได้ถึง ๒.๘๖ ล้านกิโลลิตร นอกจากนี้ยังมีความต้องการน้ำมันปาล์มดิบเพิ่มขึ้นอีก ๓.๒๕ ล้านตัน ซึ่งอาจช่วยเพิ่มราคาน้ำมันปาล์มดิบ (CPO) ได้ประมาณ ๖๕๐ - ๗๐๐ เหรียญสหรัฐต่อตัน

หรือตัวอย่างการปรับโครงสร้างการบริโภคใหม่คือ การใช้พลาสติกอย่างกว้างขวางในสังคมของเราด้วยการนำเข้าผลิตภัณฑ์พลาสติกทั้งหมดเป็นมูลค่าถึง ๗ พันล้านเหรียญสหรัฐในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เราสามารถดำเนินการรณรงค์ครั้งใหญ่เพื่อลดการใช้พลาสติกและส่งเสริมให้ประชาชนใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและใช้วัสดุทดแทนพลาสติก

โดยสรุปแล้ว เราเชื่อว่าการจำกัดการนำเข้าอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยมองถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นแทนที่จะลดการนำเข้าผ่านทางภาษีศุลกากรและโควต้า รัฐบาลควรจะปรับโครงสร้างการผลิตและการบริโภคใหม่ กลยุทธ์นี้อาจไม่ประสบความสำเร็จเสมอไปแต่เป็นวิธีที่ดีที่สุดในการลดการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะยาวที่สามารถขยายการส่งออก อันเป็นความท้าทายที่ยิ่งใหญ่สำหรับรัฐบาลและผู้เล่นในอุตสาหกรรม

ที่มา : หนังสือพิมพ์ The Jakarta Post ฉบับวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๑